

PATRIK HERMANSSON - DAVID LAWRENCE
JOE MULHALL - SIMON MURDOCH
Uluslararası Alternatif Sağ

PATRIK HERMANSSON, DAVID LAWRENCE, JOE MULHALL, SIMON MURDOCH
Yazarların hepsi “Nefret değil UMUT” (HOPE not hate) grubunun üyeleri ve araştırmacılarıdır. Joe Mulhall grubun kıdemli araştırmacılarından olmakla birlikte bir faşizm tarihçisidir. Patrik Hermansson da “*Undercover in the Alt-Right*” [*Alternatif Sağ'ın Gizli Yüzü*] (2018) belgeselinin Bosse Lindquist ile birlikte yazar ve yönetmenidir.

The International Alt-Right. Fascism for the 21st Century?

© 2020 Patrik Hermansson, David Lawrence, Joe Mulhall
and Simon Murdoch

Bu kitabın yayın hakları Akçalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Taylor & Francis Group'un alt markası olan Routledge'dan alınmıştır.

İletişim Yayınları 3293 • Politika Dizisi 235

ISBN-13: 978-975-05-3491-1

© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2023, İstanbul

EDITÖR Aybars Yanık

DİZİ KAPAK TASARIMI Utku Lomlu

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Begüm Hazar Keleş

DİZİN Berkay Üzüm - Mehmet Atala

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

PATRIK HERMANSSON
DAVID LAWRENCE
JOE MULHALL
SIMON MURDOCH

Uluslararası Alternatif Sağ

21. Yüzyılın Faşizmi mi?

*The International Alt-Right
Fascism for the 21st Century?*

ÇEVİREN *Ertuğrul Genç*

Açılmayan internet adresleri için not:

Dipnotlarda yer alan bazı internet sitelerine engellendiği, alan adı değiştirildiği veya kapatıldığı için erişilemeyebilir. Engellenen veya kapatılan sitelere VPN veya “Wayback Machine” kullanılarak erişilebilir.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	7
-------------	---

Giriş.....	9
------------	---

BİRİNCİ KISIM

FİKİRLER VE İNANÇLAR

1 Alternatif Sağ İdeolojisinin Avrupa Kökenleri.....	23
--	----

2 Küresel Bir Küreselcilik Karşıtı Hareket ALTERNATİF SAĞ, KÜRESELLEŞME VE “KÜRESELÇİLİK”	43
--	----

3 Çanlar Kimin İçin Eğriyor? ALTERNATİF SAĞ VE GÜYABİLİMSSEL İRKÇİLİK.....	59
---	----

4 Alternatif Sağ, Antisemitizm ve Yahudi Soykırımı	73
--	----

5 Sağ Liberteryenizm ve Alternatif Sağ.....	87
---	----

6 Kuzey Amerika’da Kimlikçilik.....	103
-------------------------------------	-----

7 Karanlık Aydınlanma NEO-REAKSİYON VE SİLİKON VADİSİ	127
--	-----

İKİNCİ KISIM

KÜLTÜR VE AKTİVİZM

8	Sanat-Sağ [<i>Art-Right</i>]	
	KÜLTÜRÜ SİLAHA ÇEVİRMEK.....	161
9	Trollerin Rolü	
	ÇEVİRİMİÇİ HASIM TOPLULUKLAR VE ALTERNATİF SAĞ.....	185
10	<i>Alt-Tech</i>	
	DİJİTAL MEKÂNLARI KURMAK VE YARATMAK.....	209
11	Algoritmaları Oyuna Getirmek	
	SOSYAL MEDYA PLATFORMLARININ ALTERNATİF SAĞ TARAFINDAN İSTİSMAR EDİLMESİ.....	231

ÜÇÜNCÜ KISIM

TOPLUMSAL CİNSİYET VE CİNSELLİK

12	Kızgınlıktan İdeolojiye	
	ERKEK ÂLEMİNİN [<i>MANOSPHERE</i>] TARİHİ.....	245
13	Alternatif Sağ'da Erkeklik ve Kadın Düşmanlığı	271
14	Cinsellik ve Alternatif Sağ	291

DÖRDÜNCÜ KISIM

ULUSLARARASI ETKİLEŞİM

15	Japonya ve Alternatif Sağ	309
16	Rusya ve Alternatif Sağ	325
17	Mit, Mistisizm, Hindistan ve Alternatif Sağ	349
	Sonuç	373
	DİZİN	385

TAKDİM

Alternatif Sağ [*alt-right*], on yıllardır ortaya çıkan en önemli yeni aşırı sağ gruptur. Irkçılık karşıtı bir savunma grubu olan Nefret değil UMUT (*HOPE not hate*) grubunun araştırmacıları tarafından yazılan bu kitap, bu yeni ve tehlikeli fenomen üzerine yazılmış derinlemesine, çığır açan ve erişilebilir/ulaşılabilir bir özet olacaktır. Kitap Alternatif Sağ'ın nereden geldiğini, şu âna kadarki tarihçesini özetler, inanışlarını inceler, nasıl örgütlendiğini ve işlediğini tanımlar ve gelecekteki yönüne ışık tutmaya çalışır.

Alternatif Sağ sahici bir ulus-ötesi örgütlenmedir ve bu kitap da bu uluslararası niteliği yansıtmak konusunda özgündür. Avrupa kökenli fikir ve hareketlerin altını çizmekle birlikte Japonya, Hindistan ve Rusya gibi çok çeşitli ülkelerde Alternatif Sağ'ın gelişmesini ve Alternatif Sağ'a olan yaklaşımı inceler. Kitapta ayrıca Beyaz milliyetçiliği, neo-reaksiyoner blog âlemi, Avrupa Yeni Sağı, anti-feminist erkek dayanışma grupları, liberteryen hareket ve saldırgan *memeler* ve trollükle tezahür eden dijital nefret kültürü gibi bir araya gelerek Alternatif Sağ'ı oluşturan ideolojik kollar da incelenir. Yazarlar Alternatif Sağ'ın toplumsal cinsiyet, cinsellik, erkeklik, antisemitizm ve Yahudi Soykırımını, ırk ve IQ, küreselleşme ve kültür, ayrıca şiddete başvurma gibi konulara ilişkin görüşlerini araştırır. Alternatif Sağ en son teknolojinin imkânlarından fazla-

ca yararlanan, son derece modern bir aşırı sağ harekettir ve bu kitap bu hareketin kripto paraları, şifrelemeyi, *hacker*lığı, “meme savaşlarını”, sosyal medyayı ve karanlık webi nasıl kullandığını ortaya koyar.

Bu kitap, ırk ilişkileri, faşizm, aşırıcılık ve toplumsal hareketlere ilgi duyan aktivistler ve araştırmacılar için önemli bir başvuru kaynağı olacaktır.

PATRIK HERMANSSON - DAVID LAWRENCE
JOE MULHALL - SIMON MURDOCH

Giriş

Charlottesville'in arifesinde, tüm dünyanın gözü oraya dönmüşken Başkan Trump “her iki tarafta da olan güzel insanlardan”¹ bahsettiği kötü şöhretli konuşmasını yaptı. Bir muhabire parmak sallayarak kendisine, şu sözde “Alternatif Sağ”ın ne olduğunu açıklamasını isteyerek “Tanımını sen yap. Benim için bir tanım yap. Haydi,”² diye seslendi. Trump’ın buradaki kafa karışıklığı aslında şaşkırtıcı değil. Geçtiğimiz birkaç yılda Alternatif Sağ yepyeni bir fenomen olarak tanımlanırken bir yandan da geleneksel faşizmin yeni bir türünden farksız bir şey gibi de anlatıldı. Yazılı ve görsel basında Alternatif Sağ terimi koyu Nazilerden ve Holokost inkârcılarından Amerika Birleşik Devletleri’ndeki ana akım Cumhuriyetçilere ve Avrupa’daki sağ popülistlere kadar çok çeşitli grupları tanımlamak için kullanıldı. Hareketin kendi içinde bile kimin bu sığata mazhar olup olmadığı tartışmalıdır. Kimileri bu kavramı şiddetle reddetmekle birlikte tanımladığı şeyin gayet için-

- 1 Rich Klein, “Trump said ‘blame on both sides’ in Charlottesville, now the anniversary puts him on the spot”, *ABC News*, 12 Ağustos 2018, <https://abcnews.go.com/Politics/trump-blame-sides-charlottesville-now-anniversary-puts-spot/story?id=57141612>
- 2 Natasha Bertrand, “Trump challenged a reporter to ‘define the alt-right’ - and his supporters are ecstatic”, *Business Insider UK*, 16 Ağustos 2017, <http://uk.businessinsider.com/trump-define-the-alt-right-2017-8>

de dururken, kimileri ise öyle olmadıkları halde bu sıfatı benimsemeye çalışırlar.

Trump'ın seçilmesi ile Alternatif Sağ hareket pek çok kişinin zihnine birbirinden ayrılamaz şeyler olarak yerleşti ve bunun önemli bir sebebi, Alternatif Sağ'ın Trump'ın seçilmesinde etkili olduğuna yönelik yaygın bir yanılgıydı. Alternatif Sağ'ın bazı mensupları köklü bir değişim gerçekleştirdiklerine inanıyordu. Eski-nin önde gelen Amerikan Alternatif Sağ figürlerinden Jason Reza Jorjani, hareketi “Başkan Trump'ın seçim başarısında en büyük sorumluluğu olan Kuzey Amerikalı öncü kolu”³ olarak tanımlamıştı. Gerçekte ise Alternatif Sağ'ın patlama yaparak uluslararası arenaya çıkması Trump'ın seçim başarısının sebebi olduğu kadar onun bir semptomuydu da. Alternatif Sağ'ın gerçek etkisi hakkındaki kafa karışıklığı, kısmen ortada net bir tanım olmamasından, kısmen de hareketin amorf, esnek yapısından kaynaklanıyor. Günümüzde “Alternatif Sağ” her şeyi ifade ediyorsa, bir şeyi ifade etmiş olmuyor. Bu kitap hareketi tanımlayarak nereden geldiğini, neye inandığını, nasıl faaliyet gösterdiğini açıklayarak bu meseleyi çözmeye çalışıyor.

Uluslararası Alternatif Sağ nedir?

Uluslararası Alternatif Sağ, internette faaliyet gösteren ama gerçek hayatta da faaliyetleri olan bir harekettir. Hareket “beyaz kimliğinin”, çokkültürlülük yanlısı ve liberal elitler ile sözde “SJW”ler (“social justice warriors - sosyal adalet savaşçıları”) tarafından tehdit altında olduğuna, bu grupların “siyasi doğruculuğu” kullanarak Batı medeniyetini ve beyaz erkeklerin haklarını aşındırmaya çalıştığına inanan uluslararası grup veya bireylerden oluşur. Basitçe tanımlamak gerekirse “Alternatif Sağ” aşırı sağ görüşlü, küreselleşmeye karşı, geleneksel/yerleşik muhafazakârlığa radikal bir “alternatif” sunan bir gruplaşmadır. Mensuplarının eklektik ve birbirinden farklı yapısı ciddi anlaşmazlıklara yol açmakla birlikte,

3 Red Ice TV, 2017, *Jason Reza Jorjani - Failure of Democracy - Identitarian Ideas IX*, Çevrimiçi video klip, <https://www.youtube.com/watch?v=Lvp8NZOauYw> [erişim 2 Mart 2017].

hepsi bir dizi çekirdek inanç etrafında bir araya gelmiştir. Hepsi, Batı toplumunda egemen olduğunu düşündükleri sol eğilimli, liberal, demokratik kültürel hegemonyayı, bu hegemonyadan türeyen hakları ve Alternatif Sağ'ın önde gelen isimlerinden Jared Taylor'ın "tehlikeli bir mit" olarak tanımladığı eşitlik kavramını reddeder. Bu tutum, fiilen diğer başka grupların yanı sıra kadınların, LGBT+ bireylerin, etnik ve dinsel azınlıkların haklarına muhalif olmak, bilfiil haklara itiraz edilmediği durumlarda da en azından bu hakları genişletmeye çalışan feminizm gibi hareketlere karşı olmak anlamına gelir. Uluslararası Alternatif Sağ'ın doğuş ânını ortaya çıkarmaya çalışmak kolay değildir. Bu hareket, amorf, büyük ölçüde internet ortamında nefes alıp veren ve çok çeşitli blog, video blog, web sitesi ve *podcast* aracılığıyla yayılan, çok az sayıda çevrimdışı örgütü olan bir harekettir. Bu yüzden de hareketin bir lideri, hatta hâkim bir örgütü bile yoktur, bunun aksine bir dizi önde gelen isimden ve gruptan oluşan ve hiçbirinin de bu gevşek hareketin yönünü tayin edemediği çok başlı bir yılanı benzer.

Tanımının ister istemez geniş olması sebebiyle, Alternatif Sağ'ı iki dala ayırmak yararlı olacaktır: "Alternatif Sağ" ve "görece ılımlı Alternatif Sağ" [*alt-lite*]. Bunların her ikisi de sol/liberal demokratik hegemonyayı, bunlarla ilişkilendirilen hakları ve özgürlükleri ve/veya hareketleri reddetse ve aynı meselelerle ilgilenirse de (sol, küreselleşme, toplumsal cinsiyet, Batı, eşitlik vb.), bu meselelere bambaşka filtrelerle bakarlar. Her iki hareket de liberal uzlaşından ortaya çıkan eşitlik kavramsallaştırmasına oldukça eleştirel yaklaşırsa da, Alternatif Sağ'ın esas uğraşısı bu kavramın beyaz insanların varlığına tehdit oluşturmasıdır, bu yüzden de kendi "ırklarının" korunmasını öncelerler ve bunu da genellikle beyaz etnik temelli devletlerin kuruluşuyla sağlamayı önerirler. Dolayısıyla, ırk dünya görüşlerinin temelini oluşturur. Alternatif Sağ'ın önemli isimlerinden Richard Spencer'in söylediği gibi: "Politik, kültürel, sporla ilişkili, hâsılı neredeyse her şey ırka dayalıdır."⁴ Buna

4 Richard Spencer, "Transcript: Richard Spencer Interview with James Allsup: 'The Alt-Right's Future in Trump's America'", *Sons of Europa*, 19 Nisan 2017, <http://sonsofeuropa.com/2017/04/19/transcript-richard-spencer-interview-with-james-allsup-the-alt-rights-future-in-trumps-america>

karşın, görece ılımlı Alternatif Sağ hâkim liberal konsensüsü geleneksel Batı kültürüne tehdit olarak görür ve bu sebeple şovenist bir Batı milliyetçiliğine meyleder. Şüphesiz ki her iki ekol de diğerinin dünya görüşünü şekillendiren hususa ilgi gösterir. Görece ılımlı Alternatif Sağ “beyaz suçluluğu” ve “beyaz ayrıcalığı” gibi kavramlara isyan ederken, Alternatif Sağ sıklıkla Avrupa medeniyetinden söz eder ve klasik Batı kültürünü yüceltir. Aralarındaki fark, bu kavramlara atfettikleri önemde ortaya çıkar. Görece ılımlı Alternatif Sağ’ın önemli isimlerinden Gavin McInnes, bu farkı aşağıdaki sözlerle özetler:

Her iki ekol Batı Şovenizmi’nde ortaklaşır ve Beyazlıktan utanmaz [...], çoğulculuğun en önemli unsur olduğunu düşünmez ama [görece ılımlı Alternatif Sağ] Batı Şovenizmi’ni dikkate alır. [Alternatif Sağ] ise “beyazlar da bunun parçası olmalı” derken, [görece ılımlı Alternatif Sağ] daha kapsayıcıdır ve Batı dünyasının üstünlüğünü benimsediği ve modern dünyayı yarattığı için özür dilemesi gerektiğini reddettiği sürece herkesle dost olmaya yatkındır.⁵

Düzensiz kümeli bir hareket

Alternatif Sağ gayet açık bir aşırı sağ hareket olmakla birlikte, son on yılda ortaya çıkmış bir sapma veya bambaşka ve yepyeni aşırı sağ fikirlerden türemiş bir hareket değildir. Farklılığı daha ziyade halihazırdaki politik ve toplumsal hareketlerin bir araya gelecek yeni ve farklı bir şey üretmiş olmasından ileri gelir. Bu hareket çekirdeğinde üç geniş grubu bir araya getirir: Avrupa Yeni Sağı ve Kimlikçi hareketi, Amerikan Alternatif Sağı ve Çevrimiçi Muhafif Gruplar. Bu hareketlerin her birinin kendi tarihi, özgün yapısı, grupları ve fikirleri vardır; bunlar bazı durumlarda Alternatif Sağ’dan bağımsız olarak hareket edebilir, ancak üç hareketin ortaklaşarak etkileşime girmesi Alternatif Sağ’ı oluşturur. Avrupa Yeni Sağı (AYS), kabaca özetlemek gerekirse Fransız aşırı sağcı filozof Alain de Benoist ve 1968’de Fransa’da kurduğu GRECE

5 Rebel Media, *Gavin McInnes: What is the Alt-Right?* [Çevrimiçi video klip], <https://www.youtube.com/watch?v=UQCZ9izaCa4> [erişim 8 Kasım 2018].

hareketinden (*Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne*) [Avrupa Medeniyeti Araştırma ve Çalışma Grubu] doğmuş, ayrıca Guillaume Faye'nin Arkeofütürizm, Alexander Dugin'in Avrasyacılık hareketleri ile Avrupa kimlikçi hareketi gibi kaynaklardan da beslenen bir düşünce akımıdır. AYS hareketi aşırı sağın içinde kendine rahatça yer bulur ve ileri sürdüğü fikirler mitik bir Avrupa kimliğinin kurtarılması yolunda verilen mücadele olarak anlaşılabilir. Aydınlanma ve Hıristiyanlık ideallerini kökten reddederler ve liberalizm ile sosyalizm gibi "materyalist" ve modern ideolojilere karşı mücadele ederek bunların yerine pan-Avrupacı bir milliyetçiliği ve etnik temelli homojen devletlerden oluşan bir dünya tasarımını savunurlar.⁶ AYS'deki açık anti-Amerikancılığa rağmen, Alternatif Sağ'ın ideolojik çekirdeği bu hareketin bazı unsurlarının Amerikan aşırı sağı tarafından benimsenmesiyle ortaya çıkmıştır. Bunlar en geniş anlamda radikal veya gayri muhafazakâr sağ veya aşırı sağ geleneklerin ana akım güncel muhafazakâr Cumhuriyetçiliğe bir alternatif sunması biçiminde anlaşılabilir. Bunlar arasında Naziler, beyaz üstünlüğüne inanan bireyler ve gruplar, devlet karşıtı milisler, Ku Klux Klan'a (KKK) mensup kişiler vardır.

Fakat AYS'nin fikirlerinin Amerikan aşırı sağıyla harmanlanmasının Alternatif Sağ'ı oluşturması ancak Çevrimiçi Muhafız Topluluklar olarak tanımladığımız gruplarla da birlikte olursa gerçekleşir. Biz bu grupları çeşitli çıkarlar etrafında örgütlenmiş, ancak hepsi dışlayıcı, düşmanca davranış sergileyen (bunu da trolleme, hakaretimiz sembolizm üretme ve yayma veya nefret ve aşağılama gibi yollarla yapan) reaksiyoner internet toplulukları olarak tanımlıyoruz. Bu gruplar politik spektrumun her yanında bulunur ve gayri siyasi de olabilirler. Ancak, bu tavır Alternatif Sağ'ın içindekiler tarafından benimsendiğinde, düşmanlık hareket mensuplarının sol/liberal politik ve sosyal hegemonya olarak gördüğü nesnelere yönelir.

Bu üç ana harekete ek olarak sayısız denecek çoklukta hareket, kültür ve topluluk vardır ve bunların bazıları Alternatif Sağ'a çeşitli seviyelerde katkıda bulunmuş, bazıları ise Alternatif Sağ tara-

6 Tamir Bar-On, *Where Have All the Fascists Gone?* (Abingdon: Routledge, 2007).

findan yutulmuştur. Pek çoğu Alternatif Sağ'ın ötesinde daha geniş ideolojik hareketler olarak varlığını sürdürmekle birlikte fikir ve işbirliği açısından Alternatif Sağ ile ciddi ortaklaşma söz konusudur. Bu sebeple bu unsurlar aynı zamanda Alternatif Sağ'a geçişi kolaylaştıran yapılar olarak da işlev görmüştür. En önemli üçü olan erkek dayanışma grupları, neo-reaksiyoner hareket ve sağ liberteryen hareketler bu kitapta detaylı olarak inceleniyor. Bunlara ek olarak, fikirleri Alternatif Sağ'ın mensuplarınca ilgi gören paleo-muhafazakârlık, hayatta kalmacılık [*survivalism*] ve hatta sağ milli anarşizm gibi pek çok hareket vardır.

Uluslararası ve müstakil

Trump'ın seçilmesini takip eden iki yıl, tahmin edilebileceği gibi Alternatif Sağ ve Donald Trump üzerine yazılan makale ve kitapların çıkış gibi artışına sahne oldu. İlk yazılan kitaplardan biri Jon Ronson'un 2016 yılında çıkan kısa Kindle kitabı *The Elephant in the Room: A Journey into the Trump Campaign and the "Alt-Right"* idi.⁷ Bu kitapta Ronson Alternatif Sağ'ı "internetteki komplo teorisyenleri ile milliyetçilerin ve bazı ırkçıların oluşturduğu gevşek bir kümelenme" olarak tanımlıyordu ve "Trump'ın bu kişileri nasıl coşturduğunu veya onlardan ilham aldığını" anlatıyordu.⁸ Ünlü komplo teorisyeni Alex Jones gibi karakterleri inceleyen ve okuması kolay olan bu kitap Alternatif Sağ hareketine dair derinlikli bir bilgi sunmuyordu. Bunun arkasından 2017'de, *Ctrl-Alt-Delete* isimli, aralarında Matthew N. Lyons'un "An Anti-fascist Report on the Alternative Right" adlı denemesi gibi bilhassa önemli denemelerin, bunun yanı sıra önde gelen Alternatif Sağ mensubu bireylere, örgütlere, fraksiyonlara ve olaylara dair kısa tanımlar veren, oldukça kullanışlı bir Sözlük ve Araştırma Rehberinin bulunduğu bir derleme yayımlandı.⁹ Hareketi derli toplu şekilde ince-

7 Jon Ronson, *The Elephant in the Room: A Journey into the Trump Campaign and the "Alt-Right"* (Kindle, 2016).

8 Ronson, *The Elephant in the Room* (Kindle sayfa numarası yerine sadece "yer" bilgisi veriyor).

9 Matthew N. Lyons, *It's Going Down*, K. Kersplebedeb, Bromma, *Ctrl-Alt-Delete* (Montreal: Kersplebedeb Publishing, 2017).

lemeye alan ilk önemli kitap Angela Nagle'in Haziran 2017'de yayımlanan ilginç ama tartışmalı kitabı *Kill All Normies: Online culture wars from 4chan and Tumblr to Trump and the alt-right* oldu.¹⁰ Bu kitap Nagle'in deyişiyle "bir neslin siyasi hassasiyetlerini şekillendiren çevrimiçi kültür savaşlarına"¹¹ ışık tutması bakımından ciddi övgüyü hak eder. Yine de kitap, bilhassa internet ortamında ilerici hareketlerin içinde gerçekleşen ve kendilerini köstekleyen birtakım olaylara dair ilginç eleştiriler sunarken, internet ortamındaki sol hareketin tavrının Alternatif Sağ'ın oluşumundaki rolünü olduğundan daha büyük gösterme eğilimindedir; ayrıca, eleştirilerinin haklılığına rağmen kimlik politikaları ve siyasi doğruculuk hakkında yeterince nüanslı olmayan bir duruşa sahiptir.¹² Alternatif Sağ'ı bizim tanımladığımız anlamda belki de en iyi anlatan kitap Mike Wendling'in kitabıdır: *Alt-Right: From 4chan to the White House*.¹³ Bir yandan Alternatif Sağ'a bakarken sıklıkla düşülen tarihsel bağlamından koparma tuzağına düşerek hareketi "belli açılardan modern zamanların diğer siyasi güçlerine hiç benzemeyen" bir hareket olarak tanımlarken, öte yandan da hareket hakkında bilgilendirici bir analiz yaparak doğru biçimde "örgütsel yapısı olmayan bir muhalefet gücü", "pek çok üyesinin, hatta en önde gelen üyelerinin dahi anonim olduğu bir internet yarattığı" ve "siyasi rüzgârın nereden estiğine ve mevzubahis konuya bağlı olarak fraksiyonların genişleyip daraldığı bir hareket" ifadelerini zikreder.¹⁴

Bunlara ek olarak, "Alternatif Sağ" hakkında olduğu söylenerek pazarlanmakla birlikte, bu kitapta derinlemesine incelenen uluslararası aşırı sağ hareketlere odaklanmaktan ziyade çağdaş Amerikan sağını keşfettiği söylenebilecek olan –elbette bu ikisi arasında ciddi ortaklıklar söz konusudur– bir dolu kitap mevcuttur. Bunla-

10 Angela Nagle, *Kill All Normies: Online Culture Wars from 4chan and Tumblr to Trump and the Alt-Right* (Winchester: Zero Books, 2017).

11 Nagle, *Kill All Normies*, s. 9.

12 Bunun en iyi örneği Beşinci Bölüm'de bulunur: "From Tumblr to the Campus Wars: Creating Scarcity in an Online Economy of Virtue", Nagle, *Kill All Normies*, s. 68-85.

13 Mike Wendling, *Alt-Right: From 4Chan to the White House* (Londra: Pluto Press, 2018).

14 Wendling, *Alt-Right*, s. 5.